

ذات این ریه ها خراب است

با این حال، هنوز درمانی قطعی برای این بیماری وجود ندارد و هر سال چهار تا پنج میلیون کودک زیر پنج سال در دنیا بر اثر این بیماری جان خود را از دست می دهند. ایران هم از این آمار مستثنا نیست. درباره دلیل شیوع این بیماری در فصل سرد سال و راه های پیشگیری از آن با دکتر سهیلا خلیل زاده، فوق تخصص ریه کودکان، رئیس مرکز تحقیقات بیماری های تنفسی کودکان و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی گفت وگو کرده ایم. از کجا باید متوجه شویم سرما خورده ایم یا سینه پهلو کرده ایم؟

در بیشتر موارد یک سینه پهلو یا عفونت ریه با یک سرماخوردگی شروع می شود، حتی بعضی به دلیل این که به سرماخوردگی های مقطعی و سرفه های طولانی مدت عادت کرده اند، از ابتلایشان به سینه پهلو خبر ندارند و فکر می کنند سرفه جزئی از زندگی شان است، اما سرفه علامت یک بیماری تنفسی است. تکرار تنفس در کودکان و درد قفسه سینه یا سرفه های خلط دار در بزرگسالان از عواملی است که می تواند نشان دهنده یک بیماری تنفسی باشد که باید جدی گرفته شود. معمولاً باید با استفاده از روش های تشخیصی مانند رادیولوژی دلیل اصلی این مشکل مشخص شود. بیماران باید زیر نظر پزشک، درمانشان را هفت تا ده روز ادامه دهند. بعضی اوقات بیماران از پزشکی به پزشک دیگر مراجعه می کنند و درمان های متفاوتی می گیرند. این کار باعث می شود سرا نجام میکروب به آنتی بیوتیک های مختلف مقاوم شود. بنابراین تا حدی خود بیماران در طولانی و دشوار شدن درمان مقصرند.

بعضی از بیماران چند روز پس از درمان دوباره با علائم شدیدتری به بیمارستان برمی گردند، چرا سینه پهلو به طور قطعی درمان نمی شود؟

اگر بتوانیم میکروب را از مجاری تنفسی جدا و آنتی بیوتیک مناسب را تجویز کنیم، این بیماری درمان پذیر است؛ اما در بعضی موارد ممکن است درمان درست نباشد یا بدن بیمار به درمان خوب جواب ندهد. این افراد یا میکروب هایی مقاوم دارند و آنتی بیوتیک های معمولی روی آنها اثر نمی کند یا در کل ممکن است ویروسی باشد که داروی مناسبی برای آن وجود ندارد. بنابراین اگر طول درمان را براساس نوع میکروب جلو ببریم یا ببینیم بیمار به چه نوع آنتی بیوتیکی حساس است،

معمولا از این راه به درمان کامل دست می یابیم. طول درمان هفت تا ده روز است. بیشتر بیماران به پزشک مراجعه و آنتی بیوتیک دریافت می کنند، اما بعد از دو، سه روز که علائم بیماری بهتر می شود، خودسرانه دارو را قطع می کنند، بنابراین درمان ناقص می ماند. درمان این افراد خیلی طول می کشد و دچار عوارض ناشی از ذات الریه می شوند.

بجز قطع کردن خودسرانه دارو و درمان نادرست، گاهی افرادی به این بیماری مبتلا می شوند که مشکلات زمینه ای دارند. برای مثال کسی که مشکل گوارشی دارد، به طور مرتب ترشحات معده اش وارد ریه می شود و به ذات الریه ناشی از آن مبتلا می شود.

علائم سینه پهلو چیست؟

علائم این بیماری می تواند به صورت حاد یا خفیف باشد. علائم حاد در بیشتر اوقات در بچه ها یا افراد بالای ۶۵ سال دیده می شود. تب و لرز، افزایش تعداد تنفس و گاهی درد شکم، بویژه در کودکان از جمله علائم این بیماری است. این که بتوانیم نوع میکروبی که مجاری تحتانی تنفسی را درگیر کرده تشخیص دهیم و آن را از این مجاری جدا کنیم، بهترین نوع روند درمان است. البته افرادی که بیماری های زمینه ای مانند مشکلات قلبی و عروقی، مشکلات گوارشی یا حتی سرطان دارند به دلیل این که سیستم دفاعی بدنشان ضعیف است، بیشتر در معرض ابتلا هستند. حتی برخی اوقات این افراد بر اثر سینه پهلو فوت می کنند.

ممکن است میکروبی وجود داشته باشد که تشخیص آن مشکل باشد؟

صد درصد. شایع ترین دلیل ذات الریه عامل ویروسی است که ممکن است خفیف و علائمش مانند سرماخوردگی معمولی باشد و با یک آنتی بیوتیک هم درمان شود، اما وقتی عامل آن باکتری است، علائم بیشتر می شود. البته معمولا درمان می شود، اما گاهی اوقات به درمان جواب نمی دهد. این نوع موارد بیشتر در افرادی دیده می شود که بیماری های زمینه ای دارند یا بعضی بیماران که نوعی بیماری مادرزادی در ریه دارند. همچنین افرادی که سیگار می کشند یا در هوای آلوده تنفس می کنند، مستعد ابتلا به ذات الریه با شدت بیشتر هستند. براساس آمار، احتمال ابتلا به ذات الریه ناشی از هوای آلوده در افراد بالای ۶۵ سال دو برابر بیشتر از افراد معمولی است.

واکسن آنفلوآنزا تا چه حد در پیشگیری از سینه پهلو تاثیر دارد؟

واکسن آنفلوآنزا می تواند ۶۰ تا ۷۰ درصد جلوی شیوع بیماری های تنفسی مانند ذات الریه را بگیرد. البته امسال تعداد کمی از این واکسن ها وارد کشور شده است. بیشتر بیماران که دچار آسم یا حساسیت های شدید هستند، در معرض ابتلا به ذات الریه از نوع شدید هستند که حتما باید این واکسن را بزنند، اما متأسفانه این واکسن به تعداد محدود وارد کشور می شود.

چه کسانی و چه زمانی باید واکسن بزنند؟

این واکسن ها باید هر سال اواخر شهریور یا اوایل پاییز تزریق شود، اما اکنون با این که در ماه آخر پاییز هستیم، هنوز بسیاری واکسن آنفلوآنزا به دستشان نرسیده

است. از سوی دیگر، بعضی از پزشکان اطلاع ندارند که این واکسن ها باید به چه افرادی تزریق شود و حتی در بعضی موارد دیر تزریق می شود. این واکسن برای بچه ها و افراد بالای ۶۵ سال، همچنین کسانی که بیماری زمینه ای یا سیستم دفاعی ضعیف دارند، ضروری است.

آیا داروهای خواب آور، خطر ابتلا به ذات الریه را افزایش می دهد؟

داروهای خواب آور یا داروهایی مانند آنتی هیستامین ممکن است با غلیظ تر کردن ترشحات و اختلال در خروج آنها، باعث ایجاد عفونت اضافه شود. به همین دلیل این داروها تاثیری در درمان ذات الریه ندارند و تنها با تشدید این ترشحات به افزایش آن کمک می کنند. با این حساب، توصیه نمی شود این بیماران داروهای خواب آور مصرف کنند.

آیا عفونت ناشی از ذات الریه می تواند باعث روماتیسم قلبی شود؟

این بیماری می تواند عفونت های مجاوره ای داشته باشد، ولی این که باعث روماتیسم قلبی شود، درست نیست. اگر درمان ذات الریه ناقص باشد می تواند باعث گسترش عفونت به قسمت های مختلف بدن شده و زمینه ساز بیماری های دیگر شود. برای مثال باعث ایجاد آبسه ریوی یا وارد شدن عفونت به خون شود، اما اگر درمان قطعی انجام شود زمینه ساز بیماری دیگری نخواهد بود.

این بیماری هر ساله، چه میزان قربانی می گیرد؟

سالانه چهار تا پنج میلیون کودک زیر پنج سال در دنیا بر اثر این بیماری جان خود را از دست می دهند. یکی از دلایلی که باعث مرگ کودکان زیر پنج سال می شود، واکسیناسیون نامناسب است. معمولاً پژوهش های مربوط به شیوع ذات الریه یا مرگ ناشی از آن در کشور ما به صورت مقطعی است و تاکنون آمار دقیق از میزان فوتی ها بر اثر این بیماری ارائه نشده است. / ضمیمه سیب

طیبه مقدم جو

کد خبر: ۱۲۲۱۶۸۸۱